

Udenrigsministeriet

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

Kopi: UPN

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag

Sagsnummer

Kontor

2022-17252

13. oktober 2022

SKRIFTLIG FORELÆGGELSE

Rådsmøde (almindelige anliggender) den 18. oktober 2022

Dagsordenen for rådsmøde (almindelige) den 18. oktober 2022 omfatter; *Forslag til en ny valglov for Europa-Parlamentsvalg, forberedelse af Det Europæiske Råd den 20.-21. oktober 2022 (udkast til konklusioner), opfølgning på Konferencen om Europas fremtid og artikel 7-proceduren mod Polen.* Punkterne forelægges hermed Folketingets Europaudvalg til orientering. Der henvises i øvrigt til samlenotatet for rådsmødet, som er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. oktober 2022.

Dagsordenspunkt 1: Forslag til en ny valglov for Europa-Parlamentsvalg

Rådet forventes at have en drøftelse af forslag til en ny valglov for Europa-Parlamentsvalg med fokus på forslaget centrale dele. Valgloven behandles efter en særlig procedure, hvor Europa-Parlamentet har initiativretten til at fremsætte lovforslag. Ikrafttrædelse kræver enstemmighed i Rådet samt godkendelse i alle medlemsstater.

Europa-Parlamentet vedtog den 3. maj 2022 et forslag til en ny valglov for Europa-Parlamentsvalget. Formålet med forslaget er at ensrette proceduren på tværs af medlemsstaterne og øge valgets gennemsigtighed, legitimitet og valgdeltagelse.

Forslaget indeholder en lang række ændringer af nuværende proces. Blandt de væsentligste kan fremhæves indførelse af en fælles EU-valgkreds, oprettelse af en fælles EU-valgmyndighed, indførelse af 16 års valgret, samt formalisering af den såkaldte spidskandidat-proces.

Det vurderes, at forslaget vil have statsfinansielle konsekvenser som følge af oprettelsen af en fælles EU-valgkreds, idet der i praksis vil skulle afholdes en form for dobbeltvalg til Europa-Parlamentet. Herudover vil der være øgede udgifter forbundet med selve valgbehandlingen, som forslaget foreslår skal slutte kl. 21.00 CET i stedet for kl. 20.00, som det er tilfældet i Danmark. Et udvidet Europa-Parlament med 28 ekstra sæder må endvidere forventes at medføre meromkostninger for EU-budgettet, hvilket ikke kan udelukkes at få statsfinansielle konsekvenser.

Regeringen støtter forslagets overordnede ambition om afholdelse af legitime, demokratiske valg til Europa-Parlamentet samt høj valgdeltagelse. Regeringen kan desuden støtte de dele af forslaget, som var en del af rådsbeslutningen fra 2018, hvor Europa-Parlamentet ønskede at ændre dele af valgloven forud for Europa-Parlamentsvalget i 2019. Forslaget nåede dog ikke at træde i kraft grundet manglende godkendelse i tre medlemsstater. Det omfatter bl.a. forslag om, at der kan fastsættes en spærregrense, der ikke må overstige 5 pct., og at hver medlemsstat skal udpege en kontaktmyndighed.

Dele af forslaget findes dog problematiske, herunder spidskandidatprocessen, en fælles EU-valgkreds med transnationale kandidatlistes, 16 års valgrets alder og at enhver unionsborger bosat i et tredjeland skal kunne stemme til Europa-Parlamentsvalg. Regeringen er desuden bekymret for en række detaljerede forslag til regulering af selve valgbehandlingen, herunder valgkamp, stemmeafgivning og udformning af stemmesedler.”

Det kan i forlængelse heraf bemærkes, at Folketingets Europaudvalg har vedtaget en begrundet udtalelse, der finder, at forslaget er i strid med nærhedsprincippet.

Til drøftelsen ventes ministrene at fokusere på, hvilke dele af forslaget, der kan støttes, og hvilke elementer af forslaget, der er problematiske taget national lovgivning og nærhedsprincippet i betragtning. Dernæst ventes en tilkendegivelse af medlemsstaternes holdning til transnationale lister og spidskandidatprocessen.

Regeringen er som bekendt imod spidskandidat-processen, som vil medføre, at kommissionsformanden udpeges af den politiske gruppe i Europa-Parlamentet, der kan samle størst opbakning. En sådan proces vil have afledte konsekvenser for Kommissionens politiske uafhængighed og troværdighed som brobygger mellem EU's to medlovgivere.

Regeringen er ligeledes imod oprettelsen af en fælles EU-valgkreds med transnationale kandidatlistes, idet et sådant tiltag strider imod den grundlæggende tilgang, at repræsentanter i Europa-Parlamentet vælges blandt nationale kandidater forankret i nationale politiske partier.

Dagsordenspunkt 2: Forberedelse af Det Europæiske Råd den 20.-21. oktober 2022 (udkast til konklusioner)

På råds mødet (forventes udkastet til konklusioner for mødet i Det Europæiske Råd den 20. - 21. oktober 2022 at blive drøftet. På nuværende tidspunkt forventes Det Europæiske Råd at fokusere på Ruslands krig i Ukraine, energi, den økonomiske situation i Europa samt eksterne relationer, herunder Kina, EU-ASEAN-topmødet i december, COP27 i Egypten i november og biodiversitetstopmødet i Montreal i december.

I lyset af de høje energipriser i Europa forventes drøftelsen om energisituationen at dominere topmødet. Stats- og regeringscheferne forventes at gøre status over de europæiske tiltag, der er taget, og udstikke pejlemærker for yderligere tiltag på området. Hvilke nye pejlemærker, der eventuelt vil blive udstukket, vil afhænge af udviklingen og forhandlinger mellem landene frem mod topmødet.

Det er samtidigt forventningen, at stats- og regeringscheferne vil drøfte beskyttelse af kritisk infrastruktur, ikke mindst i lyset af sabotagen mod Nord Stream-rørledningerne i Østersøen.

Drøftelsen om Ruslands krig i Ukraine forventes særligt at fokusere på EU's fortsatte støtte til Ukraine, herunder i lyset af Ruslands ulovlige annekteringer af ukrainsk territorium. Dertil forventes stats- og regeringscheferne at drøfte genopbygning af Ukraine, krigsforbrydelser begået mod ukrainere samt krigens konsekvenser for global fødevarer sikkerhed. Endeligt er det muligt, at nogle af medlemsstaterne vil dele deres perspektiver på den seneste sanktionspakke og muligheden for nye sanktioner fremadrettet.

Det er forventningen, at drøftelsen om den økonomiske situation i EU i praksis vil flyde sammen med drøftelsen om energi i lyset af de høje energipriser, overvejelser om yderligere markedsindgreb og støttetiltag samt finansiering heraf. Det kan dog ikke udelukkes, at stats- og regeringscheferne på mødet også vil drøfte EU's finanspolitiske regler og udsigten til recession i Europa. Kommissionen ventes ultimo oktober at præsentere en meddelelse med deres tanker om EU's finanspolitiske regler.

Drøftelsen om Kina er endnu ikke tilrettelagt, men der forventes en generel strategisk diskussion om EU's tilgang til Kina.

Stats- og regeringschefernes forberedende drøftelse af EU-ASEAN topmødet i december forventes at fokusere på betydningen af et tættere samarbejde mellem EU og ASEAN. EU-ASEAN topmødet afholdes som led i implementeringen af EU's strategiske partnerskab med ASEAN og i anledning af 45-året for relationer mellem EU og ASEAN.

Stats- og regeringscheferne forventes desuden at gøre status over forberedelserne til COP27, som finder sted i Egypten i november og bl.a. vil have fokus på klimafinansiering, klimatilpasning, klimaskabte tab og skader, og på implementering af eksisterende reduktionsmål.

Endeligt forventes stats- og regeringscheferne at gøre status over forberedelserne til den 15. partskonference under FN's Biodiversitetskonvention, som finder sted i Montréal, Canada, fra den 7.-19. december 2022. Fokus forventes at være på EU's arbejde for en ambitiøs global ramme for biodiversitet post-2020.

Dagsordenspunkt 3: Konferencen om Europas Fremtid

Der forventes en fortsættelse af drøftelserne om Rådets opfølgning på Konferencen om Europas fremtid. Der ventes særligt fokus på timingen for fremsendelse af Europa-Parlamentets forslag efter TEU artikel 48, stk. 2, og planlægningen af et feedback-arrangement, hvor institutionerne giver feedback til de borgere, som deltog i Konferencen.

Konferencen om Europas fremtid blev formelt afsluttet den 9. maj 2022, hvor Konferencens bestyrelse overleverede den endelige rapport til formændene for hhv. Europa-Parlamentet, Kommissionen og Rådet. Som det følger af Konferencens regelsæt, har institutionerne forpligtet sig til hurtigt at undersøge, hvordan de effektivt vil følge op på rapporten inden for deres respektive kompetenceområder og i overensstemmelse med de eksisterende traktater.

Det er overordnet forventningen, at medlemslandene vil fremhæve nødvendigheden af en seriøs opfølgning på forslagene fra Konferencen. En stor kreds af medlemslande er imod en uovervejende og forhastet igangsættelse af en traktatændringsproces, mens en mindre gruppe er mere åbne over for eventuelle traktatændringer.

Regeringen finder det vigtigt, at borgernes idéer bliver taget alvorligt, og at der sker en seriøs opfølgning. Opfølgningen på Konferencen bør så vidt muligt fokusere på politisk indhold og pege på konkrete, politiske resultater, mens fokus på institutionelle reformer bør begrænses.

Dagsordenspunkt 4: Retsstatssituationen i Polen jf. artikel 7-proceduren

På rådsmødet forventes en orientering fra Kommissionen om den seneste udvikling ift. retsstatssituationen i Polen, jf. den igangværende artikel 7-procedure mod Polen.

Artikel 7-proceduren mod Polen blev indledt i december 2017 af Kommissionen på baggrund af den polske regerings retsstatsreformer, som ifølge Kommissionen udgør en systemisk trussel mod det grundlæggende retsstatsprincip. Der har siden da været afholdt fem høringer af Polen i Rådet og en række statusdrøftelser, hvor Kommissionen har redegjort for den seneste udvikling.

Rådet godkendte den 17. juni 2022 Kommissionens forslag til beslutning om Polens genopretningsplan. Forud for godkendelsen havde der været et længere forhandlingsforløb mellem Polen og Kommissionen. Med rådsbeslutningen om genopretningsplanen betinges udbetalingen af midler fra genopretningsfaciliteten til Polen bl.a. af gennemførelse af en række milepæle, der skal adressere Polens udfordringer i forhold til retsvæsenets uafhængighed. Polen har endnu ikke leveret tilfredsstillende på milepælene.

Regeringen ser med stor alvor på den udvikling, som er sket de seneste år. Samtidig understreger udviklingen, hvor vigtigt det er at opretholde det politiske pres på Polen – bl.a. gennem artikel 7-proceduren. EU's grundlæggende værdier, herunder retsstatsprincippet, skal efterleves i alle medlemslande. Det er vigtigt for regeringen, at Danmark bliver ved med at insistere på, at der bliver fundet tilfredsstillende løsninger på problemerne.

Regeringen bakker derfor aktivt op om, at man holder artikel 7-proceduren på dagsordenen i Rådet for at opretholde det politiske pres, herunder også ved fortsatte høringssessioner.

Jeppe Kofod